

RSM Tenon

Ured registrara projekt Odjela za ratne zločine

Godišnji izvještaj interne revizije

Godina koja završava 31.12.2010.

Prezentiran Tranzicijskom vijeću, Upravnom odboru i donatorskoj konferenciji

Odobrio: Phil Tarling, direktor za međunarodne projekte

Izdao: Mark Sullivan, rukovodilac interne revizije

SADRŽAJ

Dio	Stranica
1 Uvod	1
2 Uvjerenja po osnovu interne revizije za 2010. godinu	3
Dodatak A Sažetak zaključaka interne revizije za 2010. godinu	6
Dodatak B Mišljenja i preporuke interne revizije za 2010. godinu	9

Pitanja koja se obrađuju u ovom izvještaju su samo ona pitanja koja smo uočili u toku obavljanja interne revizije, te ne predstavljaju nužno sveobuhvatan izvještaj koji uključuje sve slabosti koje eventualno postoje ili sva poboljšanja koja bi eventualno mogla biti potrebna. Iako su poduzete sve mјere da, na osnovu pruženih informacija i pregledane dokumentacije, informacije sadržane u ovom izvještaju budu što tačnije, nije moguće dati punu garanciju, odnosno jamstvo u pogledu savjeta i informacija sadržanih u izvještaju. Naš rad ne pruža apsolutno uvjerenje da ne postoje materijalne greške, gubici ili prevara.

Ovaj izvještaj je sačinjen samo za upotrebu Tranzicijskog vijeća i višeg rukovodstva Ureda registrara – projekta Odjela za ratne zločine. Pojedinosti se mogu dati na raspolaganje određenim vanjskim agencijama, uključujući i vanjske revizore; ali inače izvještaj ne treba citirati niti spominjati, u cjelini ili dijelovima, bez prethodne saglasnosti. Ne prihvaćamo nikakvu odgovornost prema trećim licima, jer izvještaj nije sačinjen niti namijenjen za bilo kakvu drugu svrhu.

© 2010 RSM Tenon Limited

RSM Tenon Limited je član grupe RSM Tenon Group

RSM Tenon Limited je nezavisna firma članica grupe RSM International, grupe nezavisnih računovodstvenih i konsultantskih firmi. RSM International je ime mreže nezavisnih računovodstvenih i konsultantskih firmi od kojih svaka djeluje zasebno.

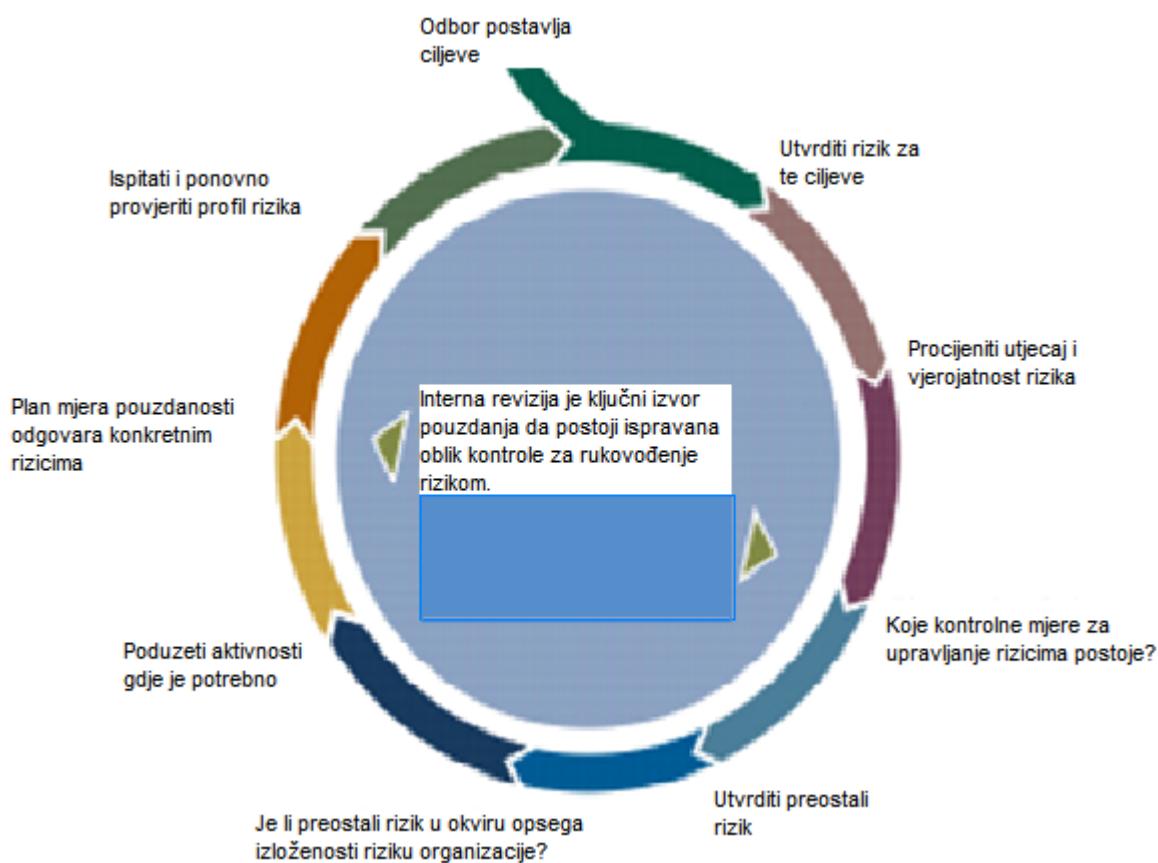
RSM International ne postoji kao zasebna pravno lice ni u jednoj državi.

RSM Tenon Limited (No 4066924) je registrirana u Engleskoj i Velsu. Sjedište: 66 Chiltern Street, London W1U 4GB, Engleska

1 UVOD

1.1 ULOGA INTERNE REVIZIJE

Uloga interne revizije je da rukovodstvu pruži objektivnu ocjenu adekvatnosti i učinkovitosti interne kontrole, upravljanja rizikom i organizacije rukovođenja. Dakle, interna revizija je ključni dio ciklusa kontrole Ureda registrara – Odjela za ratne zločine i ako se koristi ispravno, može poslužiti kao informacija za ažuriranje profila rizika organizacije. Interna revizija je samo jedan od izvora kontrole koji stoe na raspolaganju Tranzicijskom vijeću, Upravnom odboru i donatorima.

Slika A: Ciklus kontrole. © RSM Tenon

1.2 IZJAVA O INTERNOJ KONTROLI

Mnoge organizacije su obavezne da daju godišnji izvještaj o internoj kontroli (IIK), koji treba uključivati pitanja vezana za upravljanje rizikom i kontrolu. Mišljenja u okviru ovog zadatka koja RSM Tenon kao interni revizor daje organizaciji tokom godine predstavljaju dio okvira kontrole koji pomaže u pripremi IIK-a zasnovanog na datim informacijama. Ukoliko IIK nije potreban, proces se može ocijeniti kao dio dobrog rukovođenja.

2 UVJERENJE INTERNE REVIZIJE ZA 2010. GODINU

2.1 KONTEKST

Kao davatelj usluga interne revizije za Ured registrara, moramo pružiti Tranzicijskom vijeću, donatorima i Upravnom odboru uvjerenje o pouzdanosti cjelokupnog sistema interne kontrole. Prilikom davanja našeg mišljenja treba imati na umu da naš nalaz o uvjerenju po osnovu kontrole ne može nikad biti apsolutan. Najviše što interna revizija može pružiti jeste razumno uvjerenje da ne postoji veće slabosti u cjelokupnom sistemu interne kontrole.

Pitanja koja se obrađuju u ovom izvještaju su samo ona pitanja koja smo uočili u toku vršenja interne revizije, te ne predstavljaju nužno sveobuhvatan prikaz svih slabosti koje postoje i svih poboljšanja koja su eventualno potrebna. Ovaj izvještaj je sačinjen samo za upotrebu Tranzicijskog vijeća i Upravnog odbora organizacije. Detaljnije informacije se mogu dati na raspolaganje pojedinačnim vanjskim agencijama, uključujući i vanjske revizore; ali, inače, izvještaj ne treba citirati niti spominjati, u cjelini ili dijelovima, bez prethodne saglasnosti. Ne prihvaćamo nikakvu odgovornost prema trećim licima, jer izvještaj nije ni sačinjen niti namijenjen za bilo kakvu drugu svrhu.

Ovo godišnje mišljenje rukovodioca interne kontrole Uredu registrara – Odjelu za ratne zločine, podnosi RSM Tenon plc. Firma RSM Bentley Jennison je odabrana za pružanje usluga interne revizije organizaciji ali se ona krajem 2009. godine spojila s Tenon Group u RSM Tenon plc.

2.2 IZVJEŠTAJ O UVJERENJU PO OSNOVU INTERNE REVIZIJE

Smatramo da su obavljene aktivnosti interne revizije dostaone da možemo izvesti razuman zaključak o adekvatnosti i djelotvornosti organizacije Ureda registrara.

Na temelju obavljenog posla, dajemo sljedeće mišljenje o adekvatnosti i efikasnosti organizacije Ureda registrara u pogledu rukovođenja, upravljanja rizikom i kontrole u periodu od 12 mjeseci, koji završava sa 31.12.2010.

SLIKA

2.3 DJELOKRUG MIŠLJENJA INTERNE REVIZIJE

Pri formiranju našeg mišljenja, uzeli smo u obzir sljedeće:

- Rezultate svih internih revizija provedenih tokom godine koja je završila 31.12.2010. godine (vidi Dodatak A za mapu rizika uvjerenja po osnovu naše interne revizije i dodatak B za sažetak revizija);
- Rezultate aktivnosti poduzetih na osnovu revizija iz prethodnih godina;
- Da li je rukovodstvo prihvatiло osnovne ili značajne preporuke, a ako nije, koji rizici iz toga proizlaze;
- Efekte svih materijalnih promjena u ciljevima ili aktivnostima organizacije;
- Pitanja koja proizilaze iz ranijih izvještaja podnesenih rukovodnim tijelima Ureda registrara.;
- Da li je djelokrug rada interne revizije na neki način bio ograničen;
- Da li smo imali ikakvih ograničenja resursa koja su mogla narušiti našu sposobnost da zadovoljimo cijelokupne potrebe organizacije za internom revizijom;
- Koliki dio potreba organizacije za internom revizijom je dosad obrađen.
- Sigurnost podataka nije više dio odgovornosti Ureda registrara
- Odgovornost za informacionu tehnologiju Suda nije više na Uredu registrara

2.4 OSNOVA ZA MIŠLJENJE

Tokom revidirane godine, obavili smo niz revizija koje se odnose na financijske i operativne aktivnosti Ureda registrara. Naš prethodni rad i mišljenje o kontrolnom okruženju koje postoji u Uredu registrara je omogućilo da u našim kontrolama predemo na pristup iz najbolje međunarodne prakse, odnosno pristup usmjeren na potencijalne rizike, koji također obuhvata i učinkovitost i djelotvornost kontrolnog okruženja. Pokrenuli smo metodu izvještavanja koja se fokusira na preporuke presudne za djelotvorno kontrolno okruženje a komentari u preporukama "zavređuje pažnju", ukazuju na oblasti u kojima bi trebalo razmotriti određena poboljšanja koja bi odražavala najbolju međunarodnu praksu ali koja nužno ne utječe na djelotvornost unutarnjih kontrola u Uredu registrara. Po našem mišljenju, to korisnicima našeg izvještaja daje mogućnost da se koncentriraju na ključne rizike i eliminiraju nepotrebnu zabrinutost oko oblasti u kojima je ranije postojao veliki broj preporuka s komentarima "zavređuje pažnju".

Revizorsko izvještavanje se po svojoj prirodi fokusira na greške i nepravilnosti i često ima negativan stil. Po našem mišljenju, ono ne odražava mnogo pozitivnih procesa i procedura koje se provode. Ovo je treća godina našeg kontinuiranog pružanja pomoći Uredu registrara putem davanja savjeta "uživo" pored izbalansiranog izvještavanja o kontrolnom okruženju. Ondje gdje je moguće, cilj nam je da komentiramo pozitivne

aspekte kako bismo dali korisne preporuke za poboljšanje efikasnosti, rada i najbolje načine alociranja i korištenja izvora.

Prihvatanje preporuka

Rukovodstvo je prihvatiло sve preporuke dane tokom godine. Preporuke koje nisu prihvачene odnosile su se na preciziranje vlasništva, pitanja vezana za tranziciju ili ograničeni napredak na strategiji za informacijske tehnologije.

2.5 IZJAVA O INTERNOJ KONTROLI

Opće mišljenje može se koristiti prilikom izrade godišnjeg izvještaja o internoj kontroli.

Smatramo da su obavljene aktivnosti interne revizije dostatne da možemo izvesti realan zaključak o adekvatnosti i efikasnosti upravljanja rizikom, kontroli i rukovodnim procesima organizacije za 12-mjesečni period koji je zavšio 31.12.2010. godine.

Sveukupno gledano, naše je mišljenje da Ured registrara ima čvrste, **adekvatne** i efikasne procese kontrole i rukovođenja za postizanje ciljeva organizacije. Sistem čvrste finansijske kontrole ove organizacije narušava pitanje adekvatnosti mehanizama sigurnosti podataka. Služba IT podrške koja je prošla proces tranzicije i kojom sada rukovode Zajedničke službe nema formalni sporazum o nivou pružanja usluga i ne potpada više pod internu reviziju. Sigurnost podataka i dalje ostaje problem iako više nije u nadležnosti tima za internu reviziju. Izražavajući i dalje zabrinutost zbog nedostatka formalnog procesa upravljanja rizikom, mi smo naveli neke pojednostavljene metode za poboljšanje izvještavanja donatora o riziku i, mišljenja smo, da će ona pomoći ukupnom kontrolnom okruženju. Bez postojanja efikasne metodologije rizika, interna revizija može samo dati uvjerenja u oblastima gdje smatraju da postoji veliki rizik i ispunjavanje ciljeva organizacije, ograničavajući tako efektivnost stvarnog modela upravljanja rizikom organizacije i cijelokupnog okvira pouzdanosti.

Smatramo da pretjerana kontrola određenih procesa kako bi se spriječile greške ili pronevjere često za posljedicu ima primjenu neučinkovitih procesa. Ovo povećava nivo kontrole, ali ne predstavlja djelotvorno, odnosno učinkovito korištenje resursa. Smatramo da aktivnosti kontrole treba da odražavaju rizike koji postoje.

Rad na našem izvještaju obavili smo u skladu sa Standardima profesionalne prakse interne revizije Globalnog Instituta internih revizora.

2.6 SUKOB INTERESA

Tokom 2010. godine nismo se bavili nikakvim poslom ili aktivnostima koje bi nas dovele u sukob interesa.

DODATAK A: SAŽETAK ZAKLJUČAKA INTERNE REVIZIJE ZA 2010. GODINU

SAŽETAK ZAKLJUČAKA

U daljem tekstu nalaze se izvodi iz “općeg zaključka” naših izvještaja tokom godine.

NABAVKA

Glavni nalazi kontrole su sljedeći:

- **Proces tendera za stavke s visokim stepenom sigurnosti je obavljen uz pomoć rukovodioca IT službe.**
- **Post-projektna komisija je formirana za tehničku procjenu nabavke video nadzora.**

Službenik za nabavku procjenjuje i daje preporuke o podnesenim ponudama, na osnovu najbolje vrijednosti i dugoročnog interesa Ureda registrara.

Uočili smo dobre prakse nabavke koje se primjenjuju unutar Ureda registrara a koje odražavaju najbolje međunarodne prakse. Službenik za nabavku poznaje procedure i razvio je procedure koje idu izvan očekivanih praksi na lokalnom nivou. Treba pozdraviti fokusiranje na učinkovitu, djelotvornu i ekonomičnu nabavku koja je fokusirana na dobijanje najbolje vrijednosti za novac a ne na najnižu cijenu. Po našem mišljenju, ovakav fokus je vrlo važan za dalju podršku i razvoj kvalitetnog rada Ureda registrara.

S obzirom na navedena pitanja, mišljenja smo da Upravni odbor može dobiti **znatan** stepen uvjerenja po pitanju efikasnosti postojećih mjera kontrole na koje se organizacija oslanja pri upravljanju u ovoj oblasti.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU (CJELOVITOST PODATAKA)

Ključni nalazi iz ove kontrole su sljedeći:

- Neki podaci o ostvarenim rezultatima radu nisu komparirani s očekivanim ili ukupnom populacijom i stoga nejasno pokazuju ostvarene rezultate u odnosu na ciljane. Mi preporučujemo da se svi podaci o ostvarenim rezultatima pregledaju na način koji bi osigurao u svim slučajevima da se jasno vide rezultati rada do danas i rezultati rada u toku perioda.
- Sadržaj izvještaja je konstantan u toku cijelog kontrolisanog perioda. Međutim, neki od podataka o rezultatima rada nisu bili uključeni u zadnje izvještaje. Predlažemo da se uspostavi proces odobravanja u slučajevima kada se izvještaj mijenja.
- Ustanovili smo da bi zainteresovana strana voljela imati dodatne informacije vezane za podatke o obnovljenim procesima i odabiru predmeta. Predlažemo da se održi sastanak sa svim zainteresovanim stranama i da se revidira sadašnji sadržaj izvještaja i da se postigne dogovor o dodatnim podacima rezultata rada koji bi jasno demonstrirali tražene informacije.
- Uzimajući u obzir ograničenje djelokruga u toku ove revizije, preporučuje se da se uradi posebna revizija o tačnosti ili podacima o rezultatima rada, proces procjene tačnosti i proces sastavljanja izvještaja u 2011. godini.

S obzirom na navedena pitanja, mišljenja smo da Upravni odbor može dobiti **znatan** stepen uvjerenja po pitanju efikasnosti postojećih mjera kontrole na koje se organizacija oslanja pri upravljanju u ovoj oblasti.

KONTROLA NAKNADA

Nemamo nikakvih preporuka na osnovu predviđenih informacija koje se odnose na kontroliranu oblast.

Pregledali smo 15 slučajeva gdje je povećanje plaće predloženo ili urađeno. Svih 15 slučajeva je podneseno Odboru za naknade, dva zahtjeva su odbijena. Svi zahtjevi su bili u okviru prihvaćenih parametara navedenih u Pravilniku.

Uočili smo manja odstupanja kod jedne osobe gdje su plaćanja prelazila ograničenja plaće. Ta razlika u plaćanju je iznosila 9 KM mjesечно i u okviru je prihvatljivih materijalnih parametara.

Radili smo sa pravnim savjetnikom na poboljšanju Pravilnika; izvršili smo procjenu zahtjeva i odobravanja isplate vezanih za naknade, rada Odbora za naknade i predpostavki koje se odnose na plaćanje bonusa. Međutim, u cijelini gledano, može se reći da je procedura koja je uvedena 2007. godine čvrsta u održavanju primjerenog nivoa kontrole isplate uposlenicima i rukovodstvu.

Nastavit ćemo pratiti odluke Odbora za naknade i pružati savjete u cilju poboljšanja procesa odobravanja i raspona plaća.

S obzirom na navedena pitanja, mišljenja smo da Upravni odbor može dobiti **znatan** stepen uvjerenja po pitanju efikasnosti postojećih mjera kontrole na koje se organizacija oslanja pri upravljanju u ovoj oblasti.

FINANCIJSKI SISTEMI

Poštovanje ugovora o grantovima

Revizija je kontrolisala uzorak postojećih ugovora o grantovima s ciljem da potvrdimo da su ključni ugovorni elementi zadovoljeni i da pokažemo da je minimiziran rizik isplate, neprimanja i neetičkog korištenja obećanih sredstava. Revizija je zaključila da svaki bankovni račun tačno pokazuje raspoloživa preostala sredstva. Bankovna sravnjenja se rade individualno na mjesecnoj osnovi.

Svaki ugovor o grantu financira različite stavke troškova. Ovi ugovori često mogu biti namjenski i ograničavati se na finansiranje samo posebnih elemenata troškova što može uključivati opću administrativnu podršku, plaćanje međunarodnog osoblja ili plaćanje domaćeg osoblja. Na osnovu revidiranog uzorka postojećih ugovora o grantovima, nema odstupanja od usaglašenog i ugovorenog korištenja sredstava. U svakom pojedinom slučaju, vodena je odgovarajuća popratna dokumentacija da bi se dokumentovao trošak u računovodstvenoj evidenciji, koja se redovno, tačno i pravovremeno ažurira.

Cilj revizije je takođe bio utvrditi da li se organizacija pridržava zahtjeva u vezi sa izvještavanjem, kako je to utvrđeno u svakom ugovoru. Primarni zahtjev donatora je dobijanje tromjesečnog izvještaja o rezultatima rada, koji prikazuje financijsko stanje organizacije, te godišnjih revizorskih izvještaja. Ovi uslovi su ispunjeni kroz tromjesečne izvještaje o rezultatima rada i godišnje izvještaje koji su dostavljeni donatorima. Tamo gdje su navedeni posebni zahtjevi za izvještavanje, provjera je utvrdila da su isti i ispoštovani.

INFORMACIJA UPRAVI I EKSTERNO IZVJEŠTAVANJE

Vrlo je važno da organizacija obezbijedi donatorima sveobuhvatne i relevantne informacije da bi mogli dati uvjerenja o ukupnom finansijskom poslovanju Ureda registrara. Tromjesečni izvještaj o rezultatima rada i godišnji izvještaj se koriste za postizanje navedenog cilja.

Slijedeći preporuke date tokom godine, Ured registrara je implementirao promjene na način da izvještava o "projektima do danas" i da daje historijsko izvještavanje o provedbi zatvorenih grantova. Promjena uključuje izbacivanje informacija koje se odnose na 44 zatvorena granta ili namjenska ugovora Ureda registrara od 2004. godine. Dat je dodatni rezime zatvorenih ugovora zajedno sa potpunim izvještavanjem o postojećim i "živim" ugovorima. Nadamo se da će ova promjena unaprijediti značaj informacija koje se daju, kao i efikasnost u pripremi i preispitivanju izvještaja i rezultata u izvještajima koju odražavaju zahtjeve donatora.

Interne izvještavajuće se obaveštaju o izvršenju budžeta. Tačnost ovih informacija periodično procjenjuje šef finansija, provjeravajući postojanje mogućih pogrešnjih knjiženja iznosa i proračunskih kodova. Naknadna usklađivanja vrše uposlenici odjela za financije prije njihovog konačnog odobravanja od strane šefa finansija.

Uočeno je da se izrada proračuna, posebno za odjel Tužilaštva, pokazala kao izazov za finansijski tim sa sporadičnim, probematičnim i često konfliktirajućim očekivanjima i komunikacijama. Da bi se osigurala izrada proračuna u periodu tranzicije, koji će sadržavati dovoljno informacija i procjena, državne institucije se trebaju potpuno angažirati u procesu planiranja budžeta ako se ne žele suočiti sa nedostatkom sredstava. Od velike je važnosti da to njihovo angažovanje bude pravovremeno da bi se obezbijedile tačne i pouzdane informacije za planiranje proračuna. Ocjena revizije ukazuje na određeni nedostatak saradnje koji može ugroziti budući proces planiranja budžeta. Mandat Ureda registra sadrži sljedeću odredbu u članu 5:

(2) Finansijske odgovornosti Upravnog odbora obuhvataju:

- Provodenje propisa i postupaka, realizacija poslova sa bankama i upravljanje internim revizijama i saradnja sa vanjskim revizorima;
- Upravljanje, priprema i potpisivanje međunarodnih finansijskih izvještaja;
- Priprema, provodenje i praćenje međunarodnog budžeta;
- Preraspodjela međunarodnih sredstava među budžetskim linijama;
- Upravljanje grantovima i zaključivanje sporazuma o grantovima;
- Ovjeravanje izdataka i raspolaganje sredstvima

Obezbjedenje adekvatnih informacija i dostatna komunikacija informacija predstavljaju dva temeljna elementa koja osiguravaju ispunjenje ciljeva ugovora i omogućavaju uspješnu tranziciju uz poštivanje mandata i sporazuma sa međunarodnim donatorima. Ukoliko komunikacija i dalje bude neučinkovita, **preporučuje se** da se ovo pitanje prvom prilikom podigne na nivo Tranzicijskog vijeća i donatorski sastanak.

Neispunjavanje punog obima zadataka ili nedjelotvorno korištenje sredstava u bilo kojem elementu organizacije će uticati na učinkovitost svih ostalih odjela. Pored toga, imajući u vidu da će međunarodna donatorska zajednica i dalje biti fokusirana na dobijanje najbolje vrijednosti za uloženi novac i mjere štednje, postoji pojačan rizik da će se zatražiti povrat

neutrošenih sredstava donatorima na kraju svake fiskalne godine. Stoga, sistem u kojem proces plana i izrade budžeta uključuje uzajamnu komunikaciju i razmjenu informacija će omogućiti Uredu registrara da izvršava svoje zadatke i osigura i nadalje djelotvorno funkcionisanje Suda i Tužilaštva. Uspostavljanje ovakvog sistema prije tranzicije će osigurati da organizacija bude adekvatno opremljena da bi prenijela vještine potrebne za djelotvorno iskorištavanje sredstava.

Tačna finansijska evidencija

Obezbeđenje odgovarajućih informacija i ispunjavanje donatorskih ugovora o grantovima su od velike važnosti a prate ih odgovarajuće finansijske kontrole poslovanja koje obezbeđuju temelj za izvještavanje o tačnim finansijskim informacijama.

Shodno tome, revizija je provjerila pristupačnost finansijskog sistema i glavne knjige i utvrdila da postoji adekvatna sigurnost i podjela dužnosti koji osiguravaju tačnost i efektivnu kontrolu finansijske evidencije. Sem toga, vrši se sravnjenje bankovnog i kontrolnog računa, što potvrđuje podjelu dužnosti u izradi i kontroli. Provjerom se ipak utvrdilo da neka sravnjenja nisu učinjena pravovremeno kao rezultat zakašnjele odluke o produženju tranzicijskog perioda Ureda registrara. Rezultati ovih sravnjenja su sada implementirani.

Napravljena je dodatna provjera troškova osoblja i povrata PDV-a u cilju dodatne kontrole tačnosti finansijske evidencije.

Ured registrara ima pravo na povrat PDV-a po pitanju nabavki robe i usluga u vrijednosti preko 200 KM, dok međunarodno osoblje ima pravo na povrat PDV-a do maksimalnog iznosa od 1200 KM godišnje. Našom provjerom je utvrđeno da su zahtjevi za povrat podneseni u svim ovim slučajevima, dok kod uzorka vezanog za međunarodno osoblje, zahtjevi nisu prelazili 1200 KM u 90% slučajeva. U slučajevima gdje su zahtjevi prelazili 1200 KM, isti su se odnosili na nabavku vozila što je dozvoljeno po uvjetima ugovora međunarodnog osoblja.

Provjerom troškova osoblja nisu otkrivena nikakva sporna pitanja. U svim slučajevima, odgovarajući zahtjev je popunjeno, ovjeren i podnesen sa relevantnim potvrdoma. Pored toga, svi podneseni zahtjevi su tačno uneseni u finansijski sistem, osiguravajući tako tačno finansijsko izvještavanje.

S obzirom na navedena pitanja, mišljenja smo da Upravni odbor može dobiti **znatan** stepen uvjerenja po pitanju efikasnosti postojećih mjera kontrole na koje se organizacija oslanja pri upravljanju u ovoj oblasti.

SPREČAVANJE PREVARA I OČUVANJE CJELOVITOSTI

Revizija vezana za sprečavanje prevara i očuvanja cjelovitosti se provodi kao dio odobrenog periodičnog plana interne revizije svake godine. Tim za internu reviziju nasumice odabire temu tokom revizije. U 2010. godini, tema se odnosila na dobavljače, zloupotrebu diplomatskog imuniteta kroz vođenje i kontrolu diplomatskih dokumenta i upravljanje viškom IT opreme.

Ključni nalazi ovog pregleda su sljedeći:

- Dupliciranje dobavljača nije uočeno zbog toga što Ured registrara provodi relevantne provjere zakonitosti poslovanja.

- Provjere zakonitosti poslovanja se vrše za sve dobavljače koji se na Listi ovlaštenih dobavljača preko vladine internet stranice za porezna pitanja.
- Evidentiranje diplomata sa statusom MO i S vrši se na odgovarajući način, u skladu s članom 7. Pravilnika Ministarstva unutarnjih poslova.
- Evidentiraju se obavijesti lokalnoj policiji o diplomatskim registarskim tablicama.
- Osobe s diplomatskim statusom ne dobijaju po odlasku zadnju plaću ukoliko nisu vratili svoje diplomatske CD knjižice.
- Kompjutorska oprema koja je evidentirana kao otuđena u popisu sredstava propisno je prijavljena Odjelu osiguranja.

S obzirom na navedena pitanja, mišljenja smo da Upravni odbor može dobiti **adekvatan** stepen uvjerenja po pitanju efikasnosti postojećih mjera kontrole na koje se organizacija oslanja pri upravljanju u ovoj oblasti.

ČUVANJE DOKUMENTA

Ključni nalazi ovog pregleda su sljedeći:

- Postoji jasna obaveza čuvanja dokumenata poslije zatvaranja Ureda registrara.
- Ured registrara neće postojati kao tijelo nakon 31. decembra 2012. godine.
- Zahtjevi donatora o čuvanju dokumenata se znatno razlikuju.
- Mi predlažemo da Ured registrara kontaktira donatore da bi se utvrdila fleksibilnost ugovora u odnosu na njihova očekivanja vezana za čuvanje spisa. Poslije toga, Ured registrara treba sačiniti konzistentnu politiku s ciljem osiguranja da će zahtjevi biti ispoštovani.
- Očekujemo da Ured registrara traži od donatora obavijest „da nema primjedbi“ ili „izmjene ugovora“ u vezi sa postojećim i prošlim/zatvorenim ugovorima. Ovaj zahtjev bi naveo očekivanja i doveo do definiranja usaglašenog perioda čuvanja dokumentata koji bi uzeo u obzir zatvaranje Ureda registrara i obezbijedio efektivno planiranje troškova pohrane dokumenta. Obavijest „da nema primjedbi“ treba osigurati izmješteno skladište po zatvaranju Ureda registrara i prenosa njegovih funkcija.
- Preporučujemo da maksimalni period čuvanja bude tri godine u skladu sa sredstvima koje obezbjeđuju Sjedinjene Američke Države koji su evidentno najveći donator, ili pet godina što bi bilo u skladu sa zahtjevima Ujedinjenog Kraljevstva, Evropske komisije i Njemačke, koje su u našem uzorku bile sljedeća tri najveća donatora.
- Ured Registrara je bio potvrgnut „čistim“ internim, eksternim i posebnim revizorskim izvještajima vezanim za grantove koje su davala neovisna tijela od samog njegovog početka. Revizije su uradile vrhunske revizorske institucije donatora ili propisno ovlašteni predstavnici. One trebaju poslužiti kao informacija pri donošenju odluke o čuvanju.
- Predlažemo da se razradi politika čuvanja i usaglasi sa donatorima kao podrška čuvanju i osiguranju podataka, u skladu sa dogovorenim periodom čuvanja, koja odražava veći stepen uvjerenja koji daju različita revizorska tijela.
- Mi preporučujemo da izmješteno skladište podataka i objekat za čuvanje budu opremljeni sa dovoljno „institucionalnog znanja“ kako bi u slučaju potrebe za dokumentima mogli biti funkcionalni u odsustvu tima Ureda registrara.

S obzirom na navedena pitanja, mišljenja smo da Upravni odbor može dobiti **adekvatan** stepen uvjerenja po pitanju efikasnosti postojećih mjera kontrole na koje se organizacija oslanja pri upravljanju u ovoj oblasti.

PRAĆENJE PROVEDBE PREPORUKA

Izvršen je pregled stepena provedbe preporuka danih u prethodnoj internoj reviziji putem razgovora s rukovodstvom i uposlenicima Ureda registrara, uz dodatnu provjeru dokaza koji potvrđuju njihovu primjenu.

Pregled preporuka 2009. godine za tekuću i prethodnu godinu dano je mišljenje interne revizije sa adekvatnim stepenom uvjerenje.

Naše mišljenje za 2010. godinu se zasniva na našem radu u kojem smo pregledali napredak u provedbi naših preporuka datih za tekuću godinu i prethodne godine. Utvrdili smo da je cjelokupan stepen uvjerenja koji se odnosi na upravljanje i kontroliranje rizika bitnih za ostvarenje ciljeva Ureda registrara, i dalje ostao na nivou adekvatnog uvjerenja. Ova aktivnost na praćenju pitanja iz ostatka izvještaja i u skladu sa našim definicijama, je otkrila napredak napravljen kroz implementaciju usaglašenih preporuka. Kroz ovaj pregled pratila se provedba 49 preporuka, 31 prenesenih iz prethodnih godina i 18 datih za tekuću godinu. 17 preporuka su provedene, osam preporuka su ili u toku provođenja ili su djelomično provedene. Sedam preporuka nisu više primjenljive, četiri preporuke su objedinjene a dvije preporuke su prevaziđene, što dovodi do broja od 11 neprovedenih preporuka. Međutim, ovo ne predstavlja značajan rizik za organizaciju i u granicama je prihvatljive tolerancije.

Provedba preporuka interne revizije je presudna za postojanje efektivnog kontrolnog okruženja. Ovim pregledom smo utvrdili da je napravljen dovoljan napredak u provedbi preporuka interne revizije.

S obzirom na navedena pitanja, mišljenja smo da Upravni odbor može dobiti **adekvatan** stepen uvjerenja po pitanju efikasnosti postojećih mjera kontrole na koje se organizacija oslanja pri upravljanju u ovoj oblasti.

DOKUMENT O UPRAVLJANJU RIZIKOM

Izložili smo dokument o opcijama koje se odnose na upravljanje rizikom. Dokument ima za cilj da razmotri adekvatnost procesa upravljanja rizikom koje primjenjuje Ured registrara, da obezbijedi informacije, istakne oblasti u kojima je potrebno poboljšanje i utvrdi ključne rizike koji možda nisu bili razmatrani.

Ovaj dokument je sačinjen kroz konsultantske usluge kao pomoć Upravnemu odboru u utvrđivanju rizika i oblasti kojima treba posvetiti pažnju u budućnosti. Dokument nije dao nikakvu formalnu preporuku. Sačinjen je na bazi pregleda dokumenata, zapažanja i razgovora sa ključnim uposlenicima Ureda registrara.

DOKUMENT O UŠTEDAMA

Na zahtjev donatora i zbog sve većeg interesa za mjere štednje i dobijanje najbolje vrijednosti za uloženi novac, potpomognutim efikasnim i efektivnim pružanjem usluga, od nas je zatraženo da definišemo metode za smanjenje troškova, smanjenja gubitaka i rasipnosti da bi osigurali da primatelji donatorskih sredstava, kao što je Ured registrara, upravlja sredstvima na način da izvuče veću vrijednost iz njih. Razmotrili smo određen broj mogućih pokazatelja ušteda u izradi Razvoja plana, projekta čiji se početak očekuje početkom septembra 2010. godine.

Na osnovu našeg prethodnog iskustva Ureda registra i iskustva efikasnosti rada u Ujedinjenom Kraljevstvu mi smo procjenili raspoložive finansijske informacije i održali kratke razgovore sa šefom finansija kao i sa uposlenicima Odjela za administraciju, da bi identifikovali područja mogućih ušteda. Dali smo određen broj preporuka za područja koja doprinose uštedama. Uočili smo da je poboljšano upravljanje troškovima u prethodnih 12 mjeseci zbog upitnosti novčanih tokova i budućeg finansiranja Ureda registrara i njegovih funkcija.

DODATAK B: MIŠLJENJA I PREPORUKE INTERNE REVIZIJE 2009/10.

	Revidirana oblast	Dati nivo pouzdanosti	Broj datih preporuka				
			Visok	Srednji	Nizak	Ukupno	Usaglašeno
1	Nabavka	Znatan	0	0	4	4	4
2	Podaci godišnjeg izvještaja o radu (Potpunost podataka)	Znatan	2	2	0	4	4
3	Pregled naknada	Znatan	0	0	0	0	0
4	Pregled finansijskih kontrola	Znatan	1	0	3	4	4
5	Prevara i cjelovitost	Adekvatan	1	0	1	2	2
6	Čuvanje dokumenata	Adekvatan	0	3	0	3	3
7	Aktivnosti praćenja	Adekvatan	4	9	6	19	19
8	Rukovođenje/upravljanje rizikom	Nema preporuke					
9	Uštede	Nema preporuke					
9	Sveobuhvatan pregled informacione tehnologije	Otklonjeno					
10	Pregled stepena rizika	Otklonjeno					

Definicije za stepen **uvjerenja** koji se može dati:

	Stepen	Efektivnost	Način kontrole	Primjena kontrole
	Znatno uvjerenje	Ciljevi su ispunjeni ili premašeni	Snažni okvir kontrole osigurava da se ciljevi mogu ostvariti	Kontrola se primjenjuje kontinuirano ili sa minornim propustima
Pozitivno Mišljenje	Adekvatno uvjerenje	Ciljevi su donekle neispunjenni ili postoje odgovarajući razlozi zašto nisu ispunjeni	Dovoljan okvir ključnih kontrola ciljeva koje treba ostvariti ali kontrolni okvir treba biti jači	Kontrole se primjenjuju ali sa nekim manjkavostima.
Negativno mišljenje	Ograničeno uvjerenje	Ciljevi nisu ispunjeni zbog odsustva ključnih internih kontrola	Rizik ciljeva nije ostvaren zbog nedostatka ključnih internih kontrola	Znatan prekid u primjeni kontrole

Preporuke koje su date tokom godine su kategorizirane na sljedeći način:

Visok	Neophodno je djelovati da bi se osiguralo ispunjavanje ciljeva u ovoj oblasti
Srednji	Potrebno je djelovati da bi se izbjegla izloženost značajnim rizicima pri ispunjenju ciljeva iz kontrolirane oblasti
Nizak	Savjetuje se djelovanje da bi se unaprijedila kontrola ili poboljšala operativna efikasnost